

Pekka Montell

Eduskunta

Verojaosto

Lausunto hallituksen esitykseen HE 144/2021 vp

15 a § Turpeen lattiahintamekanismi

Hallituksen esityksessä esitetään energiaturpeelle ns. lattiahintamekanismia, jonka tarkoituksena on estää turpeen päästöoikeuden rajusta alenemisesta johtuvat vaikutukset. Päätös lattiahintamekanismin käyttöönotosta tehtiin syyskuussa 2020, jonka jälkeen päästöoikeuden hinta on kaksinkertaistunut. Nykyisten arvioiden mukaan paluu matalalle hiilidioksidipäästön hintatasolle on epätodennäköistä.

Lisäveron määrittämiseksi tarvittavan vertailuluvun laskentatapa on varsin monimutkainen ja sen lähtötietoina on jouduttu käyttämään joitakin voimaitosten ominaisuuksia kuvaavia keskimääräisiä arvoja. Lisäksi vertailuluvun laskenta perustuu aiemman kehityksen mukaan määritettävään arvioon seuraavan kalenterivuoden päästöhintatasosta. Edellä mainitut laskentamallin väljyydet lisäävät riskejä lisäveron epäoikeudenmukaisuudesta. Kaiken kaikkiaan lattiahintamekanismin hyöty on nykytiedon valossa vähäinen, kuten myös lakiluonnoksen esittelytekstissä mainitaan.

Kuntaliitto esittää lattiahintamekanismista luopumista ja sen korvaamista tarvittaessa veromuutoksella, jos päästöoikeuden hinta laskee merkittävästi ja ilmeisen pitkäaikaisesti.

15 b § Turpeen verottoman käytön laajentaminen

Hallituksen esityksessä esitetään energiaturpeen verottoman käytön rajaa nostettavaksi 5 000 MWh/vuosi -tasolta 10 000 MWh/vuosi -tasolle vuosina 2022–2026 ja 8 000 MWh/vuosi -tasolle vuosiksi 2027–2029. Kuntaliiton selvityksen mukaan suuri osa pienistä kuntaomisteisista lämpöyhtiöistä on kannattavuudeltaan melko heikkoja. Niiden resurssit investoida uuteen

tekniikkaan ovat rajalliset etenkin, kun polttoon perustumaton energiantuotanto on näillä näkymin tulossa kaupallisesti kannattavaksi vasta 2030-luvun alkupuolella. Verottoman käytön laajentaminen auttaa osaltaan pienimpiä lämpöyhtiöitä sopeutumaan vihreään siirtymään hallitusti.

Kuntaliiton mielestä hallituksen esityksessä esitetty verottoman käytön laajentaminen on tarpeellinen muutos.

17 § ja 17 a § Rekisteröimisvelvollisuus

Hallituksen esityksessä esitetään pakolliseksi polttoturpeen käyttäjän rekisteröitymistä verovelvolliseksi ja polttoturpeen pienkäyttäjäksi, jos turpeen käyttö alittaa verottoman käytön rajat (15 b §). Polttoturpeen pienkäyttäjä voi kuitenkin rekisteröityä myös verovelvolliseksi 1 momentin mukaisesti. Esityksen perustelut rekisteröinnin hyödyistä jäävät jossain määrin epäselviksi. Pienimpien laitosten – esimerkiksi vain yhtä kiinteistöä palvelevan lämpökeskuksen – henkilöresurssit ovat niukat, ja kaikenlainen hyödyiltään kyseenalainen lisäbyrokratia mielletään tarpeettomaksi hallinnolliseksi lisätaakaksi.

Energiaturvetta käytetään monessa lämpölaitoksessa vara- tai lisävoimana huipputehoa tarvittaessa tai laiterikon sattuessa. Pakollinen rekisteröinti (17 a §) yhdessä sanktioiden kanssa voivat johtaa siihen, että polttoaineen valinta alkaa suuntautua turpeen sijasta enemmän polttoöljyyn. Kaikilla lämpölaitoksilla on nykyään varavoimalana öljykattila. Polttoöljyn käytön lisäämiseen ohjaaminen olisi ristiriidassa sen kanssa, että kuntakonserneja muutoin kannustetaan luopumaan lämmitysöljystä.

Kuntaliiton näkemyksen mukaan rekisteröintivelvollisuuden laajentamisen hyödyt ovat vähintäänkin kyseenalaisia ja vaillinaisesti perusteltuja.

SUOMEN KUNTALIITTO

Pekka Montell

veroasiantuntija